

[Bøgholm.]

ved at forlade Oktobernotens Grundlag og samtidig gøre Sydslesvigproblemet til Udgangspunkt for den politiske Kamp i dette Land.

Oktobernoten opstiller 3 Maal for den sydslesvigske Politik: en Sikring af vore sydslesvigske Landsmænds Frihedsrettigheder, en Fjernelse af Flygtningene og en fri Afstemningsret, idet det dog om det sidste siges, at Danmark under de Forhold, der forelaa dengang, ikke ønskede at rejse noget Afstemningskrav, men overlod det til den sydslesvigske Befolkning selv, om den vilde gøre Brug af sin naturlige Selvbestemmelsesret. Det er omkring det sidste Spørgsmaal, der er rejst politisk Strid, og det er paa dette Punkt, det er nødvendigt at skabe Klarhed.

Jeg forstaaer da udmærket Socialdemokratiet, naar man siger, at man ikke vil være bundet til at anerkende en hvilken som helst Afstemning. Noget saadant kan heller ikke læses ud af Oktobernoten, noget saadant er ikke krævet fra nogen Side, og ønskede man politiske Garantier derfor, havde det vel ikke været for vanskeligt at opnaa saadanne. Men paa den anden Side kan det ikke nægtes, at Oktobernoten betyder Danmarks officielle Anerkendelse af den sydslesvigske Befolknings Ret til gennem en fri Afstemning at forme sin egen Skæbne. Den danske Stillingtagen hertil er fastlagt i et diplomatisk Dokument, det vil sige den er bragt til internationalt Udtryk.

Inden Valgkampen gaar ind, har det danske Folk Krav paa at vide, om vort største Parti har forladt den folkelige Selvbestemmelsesrets Grundlag eller ikke. Det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft har jo haft Lejlighed til een eller flere Samtaler med det tyske Socialdemokratis Førstemand, og jeg mener, det er nyttigt, at det ærede Medlem har været i Stand til dette. Det tyske Socialdemokratis Førstemand har i flere Samtaler givet Udtryk for sin Stilling til Spørgsmaalet om en Afstemning i Sydslesvig. Jeg har selv haft Lejlighed til at drøfte det med Dr. Kurt Schumacher, og ogsaa over for mig, ligesom paa anden Maade, har Dr. Schumacher givet Udtryk for, at naar der først er en vis økonomisk Balance til Stede mellem Dansk og Tysk, saaledes at man kan se, hvorledes Tysklands Fremtid vil blive, i alt Fald i store Linier, vil han for sit Vedkommende ikke have noget at indvende imod Folkeafstemning, hvis denne kræves af den sydslesvigske Befolkning selv. Det er da et Spørgsmaal,

vi maa rette til det danske Socialdemokrati, om det vil give Sydslesvigerne ringere Kaar end dem, man er rede til at give Sydslesvigerne fra det tyske Socialdemokratis Side.

Under Debatten har man ført det Synspunkt frem, at Sydslesvig ikke skulde have nogen naturlig Selvbestemmelsesret. Det er et Synspunkt, der naturligvis staar i den mest flagrante Modstrid med Oktobernoten. Det er et Synspunkt, man har villet begrunde historisk, idet man har henvist til, at Sydslesvig i nogle Generationer har levet sit Liv uden for det danske Folkefællesskab. Men hvis dette Synspunkt skal være afgørende, betyder det, at den enkelte Generation ikke længere har Ret til selv at afgøre sit nationale Tilhørsforhold.

Det er naturligvis et Standpunkt, der kan begrundes, det er naturligvis et Standpunkt, man kan føre Argumenter i Marken for. Men for det første er det et Standpunkt, der strider mod Tanken om Folkenes Selvbestemmelsesret, saaledes som Demokratiet har udformet denne Ret, hvor Afgørelsen overlades det enkelte Menneske og det enkelte Slægtled. For det andet maatte da en historisk Betragtning af hele dette Forhold betyde, at man tog hele Sydslesvigs Historie, og ikke blot 100—150 Aar, med ind i sine Betragtninger, med ind i Afgørelsen. Og denne Historie er ikke tysk. Jeg har aldrig forstaaet, hvorfor man, naar man beskæftiger sig med disse Forhold, ikke historisk og objektivt gør op, hvorfor Sydslesvig er gaaet fra det danske til det tyske. Det er to forskellige Forhold, der her har været afgørende. Det er Tyskhedens almindelige Trængen op mod Kongeaalen, men ogsaa det ganske særlige Forhold, at man i Sydslesvig var politisk vakt før i Nordslesvig, og at man i denne Landsdel, da Frihedsrøret satte ind efter den franske Julirevolution, ønskede at være med i Liberalismen. Man fandt ikke Liberalismen, fandt ikke denne Frihedsbevægelse i Frederik VI's, ej heller i Christian VIII's Danmark, hvor det var Reaktionen der herskede politisk, men man fandt den dengang i Tyskland, hvis Universiteter stod som Arnesteder for den nationalliberale Bevægelse. Det, man søgte, var først og fremmest Liberalismen — paa et Tidspunkt, da man levede. Livet i en dansk-tysk Helstat, hvor Begrebet Dansk eller Tysk ikke stillede sig, som det gjorde senere, og som det gør i Dag. Jeg behøver blot at minde om, hvordan en dansk Udenrigsminister kunde blive Udenrigsminister i Preussen, uden at man fandt noget som helst ejendommeligt i dette, for Spørgsmaalet Dansk-Tysk stillede sig ikke